

Blekinge Tekniska Högskola
Institutionen för ekonomi och management
Kandidatarbete 10 p. Företagsekonomi
Handledare: Carina Svensson och Eva Löfstål

Finansiell riskredovisning

- En studie av finansiell riskredovisning från svenska
A-listade företag

Av Tuve Mattsson &
Charlotta Abrahamsson

FÖRORD

Nu, när vi efter hårt arbete har avslutat detta kandidatarbete, kan vi se tillbaka på hur vår studie har förflutit. Sammanfattningsvis så kan vi konstatera att det både funnits stunder av såväl djup uppgivenhet som ren desperation. På det hela taget måste vi dock konstatera att studien likväl har varit givande för oss och att våra färdigheter utvecklats. Förhoppningsvis är vi tillräckligt kloka för att använda oss av dessa färdigheter nästa gång.

Två personer som förtjänar ett särskilt omnämnande i denna process är våra handledare, Carina Svensson och Eva Lövstål, som på ett utmärkt sätt har hjälpt processen att fortlöpa mot ett färdigt arbete. Vidare så vill vi också sända en eloge till Lasse Svensson, som även han har underlättat processen, när den låg i sin linda, genom råd och utlånandet av relevant litteratur.

Vår förhoppning nu är att denna studie bidrar med ett relevant underlag som kan vara till grund för en mer ingående studie, eller på annat sätt underlätta kunskapsbyggandet inom det företagsekonomiska området.

Tuve Mattsson

Charlotta Abrahamsson

SAMMANFATTNING

Titel: Finansiell riskredovisning
– en studie av finansiell riskredovisning från svenska A-listade företag

Författare: Tuve Mattsson och Charlotta Abrahamsson

Handledare: Eva Lövestål och Carina Svensson

Forskningsproblem: De två forskningsfrågor vi utgått från i denna studie är:

- ✓ Hur ser företagens riskredovisning ut på deras hemsidor idag?
- ✓ Hur ser företagens avvägningar ut vid redovisning av risker och riskpolicyer?

Vi tittar även närmare på om det kan vara lämpligt att dela in företagen i olika grupper till exempel efter bransch och lönsamhet.

Syfte: Vårt syfte är att kartlägga företagens riskredovisning till aktiemarknaden på deras hemsidor och att undersöka de avvägningar som företagen har gjort vid beslutet att redovisa/inte redovisa dessa risker och policyer.

Metod: Detta är en kvantitativ totalundersökning som utförts med hjälp av en enkät och studier av de aktuella företagens hemsidor. De företag som ingår i vår population är alla A-listade företag på Stockholms fondbörs som uppgivit en svensk kontaktadress via e-mail på deras hemsidor.

Slutsatser: Enligt våra observationer redovisar företag risker i följande ordning efter fallande förekomst, valutarisker (64%), ränterisker (58%) samt finansieringsrisker (47%). Motsvarande siffror för policyerna är genomgående lägre men rangordningen är densamma: valutapolicy (63%), räntepolicy (37%) samt finansieringspolicy (24%).

Vi ser även tecken på en medveten avvägning i dessa frågor från företagen. Den skillnad vi här ser mellan företagets värdering av riskerna och policyerna är att finansieringsrisken/ policyn värderas högt av företagen i förhållande till den benägenhet att redovisa som vi har observerat i denna studie.

Det verkar vara som att en stor anledning till att begränsa denna typ av information, utifrån företagets perspektiv, är att den begränsar handlingsfriheten. Däremot verkar brist på verktyg för informationsförmedling inte vara ett problem.

Vi finner tendenser som indikerar att branschindelningen kan vara en lämplig indelning för företag med tanke på deras riskredovisning, medan lönsamheten verkar ha störst inflytande på företagets redovisning av finansieringsrisker och policyer.

INNEHÅLL

INLEDNING.....	4
BAKGRUND	5
EFTERFRÅGAN PÅ INFORMATION OM RISKER.....	6
RISKREDOVISNING	7
FINANSIELLA RISKER	7
INTERNET SOM NYTT INFORMATIONSVERKTYG	9
FÖRETAGETS AVVÄGNING KRING RISKREDOVISNING.....	10
INSAMLINGS- OCH HANTERINGSKOSTNADER	11
RISKER FÖR SKADESTÅND SAMT POLITISKA KOSTNADER	11
KONKURRENSACKDEL	11
BEGRÄNSAD HANDLINGSFRIHET	12
AKTIEMARKNADENS EFTERFRÅGAN UPPEVS SOM SVAG AV FÖRETAGET.....	12
VERKTYG SAKNAS FÖR FÖRMEDELING AV INFORMATION.....	12
PROBLEMATISERING	13
FORSKNINGSPROBLEMET	13
SYFTE	14
METOD.....	15
INLEDNING	15
PERSPEKTIV	16
URVAL	16
ENKÄTEN	16
STUDIE AV HEMSIDOR	17
KARTLÄGGNING AV BRANSCHTILLHÖRIGHET OCH LÖNSAMHET	19
RELIABILITET	19
VALIDITET	20
RESULTATREDOVISNING & ANALYS	22
KARTLÄGGNING AV FÖRETAGENS RISKREDOVISNING	22
ANALYS AV FÖRETAGENS RISKREDOVISNING	24
FÖRETAGETS AVVÄGNINGAR VID RISKREDOVISNING	24
ANALYS AV FÖRETAGETS AVVÄGNINGAR VID RISKREDOVISNING.....	27
SAMBAND MELLAN RISKREDOVISNING OCH BRANSCHTILLHÖRIGHET	27
ANALYS AV SAMBAND MELLAN RISKREDOVISNING OCH BRANSCHTILLHÖRIGHET	28
SAMBAND MELLAN RISKREDOVISNING OCH LÖNSAMHET	29
ANALYS AV SAMBANDET MELLAN RISKREDOVISNING OCH LÖNSAMHET	29
SLUTSATSER.....	30
KÄLLFÖRTECKNING	32

INLEDNING

Information som offentliggörs av företagen uppmärksammas alltmera. Om vi bara går tillbaka ett årtionde så hade inte ekonominyheterna en lika självklar plats i nyhetsrapporteringen. Varken A-ekonomi i SVT eller ekonominyheterna i TV 4 fanns för att förse allmänheten med ekonomiska nyheter. Den här utvecklingen är dock föga förvånande när man betänker hur svenska folkets engagemang i aktiemarknaden har ökat, senast i och med utförsäljningen av Telia.

Ökade kunskaper och ekonomiskt engagemang lyfter naturligtvis fram aspekten av ökade krav på företagets information till marknaden. Då man inte upplever att tillräckligt med information har lämnats ut uppstår missnöje, till exempel har Ericsson på senare tid fått mottaga kritik för bristande information till aktieägare och övrig omgivning.

Denna studie behandlar företagets informationsflöde till aktiemarknaden och de avvägningar som företagen upplever att de ställs inför. Vi studerar fenomenet utifrån informationsgivarens perspektiv och behandlar hur riskredovisning sker idag och vilka avvägningar som ligger bakom. Undersökningen visar hur företagen uppfattar ett antal nackdelar/kostnader med att förmedla risker. De nackdelar/kostnader vi valt att inkludera i studien är insamlings- och hanteringskostnader, konkurrensnackdelar, begränsad handlingsfrihet, brist på verktyg för informationsförmedling samt svag efterfrågan. Att olika avvägningar görs av olika företag kan man naturligtvis förvänta sig, men det kan dock också tänkas att olika skäl för att inte redovisa dessa risker gäller för olika företag.

Studien inriktas också mot den riskinformation som företagen förmedlar via Internet. Vi tycker att nu med hjälp av Internet och dess fördelar borde det mer än någonsin finnas tillgång till denna information. Samtidigt märks indikationer på att informationen inte alltid är fullständig, trots tillgången till detta nya informationsverktyg. I denna undersökning ämnar vi att kartlägga den information om företagets riskredovisning till aktiemarknaden som finns tillgänglig på företagets hemsidor.

Vi skall dock inleda med att beskriva hur kraven på denna typ av information har ökat samtidigt som det har tillkommit nya verktyg för att tillfredställa den ökade efterfrågan.

BAKGRUND

Större krav ställs på företagen när det gäller information, kunderna begär allt mer information om produkterna och miljöorganisationerna är intresserade av företagets tillverkningsmetoder. Det är dock inte endast kraven från kunder och intresseorganisationer som har ökat. Det ställs även nya krav från andra intressenter som till exempel aktieägare.

*"I allt större utsträckning ställs numera anspråk på att företaget skall lämna löpande information om resultat och planer till anställda, styrelse och aktiemarknad."*¹

Ökade krav på mer aktuell information tas även upp av andra författare till exempel Wallman.² Som bakgrundsfaktor till dessa ökade krav nämns bland annat kortare produktlivscyklar, företagets användande av komplexa finansiella system för att behandla risker samt införandet av just-in-time.

Företagets externa redovisning är ett viktigt verktyg för att förse bland annat dessa grupper med information. Den externa bokföringen behandlas i lag och är följaktligen standardiserad och relativt statisk. Den behandlar bokförda händelser, det vill säga händelser i förfluten tid. Företagets externa redovisning kan alltså vara till hjälp för till exempel aktieägare, men frågan är om denna information räcker. Det påpekas ofta, när man marknadsför fonder och enskilda aktier, att man skall vara försiktig med att se på den historiska utvecklingen som indikator på den framtida utvecklingen. Om detta gäller aktiekursen, så borde det vara rimligt att detta även gäller för företagets kommande prestationer. Följaktligen så behöver marknaden annan information än rent historiska data.

En annan typ av information som ofta lämnas ut är strategier och långsiktiga målsättningar. Dessa är dock just långsiktiga planer som inte preciseras närmare och där implementering i organisationen kanske inte heller har påbörjats.

Aktiemarknadens krav har dock ökat. En efterfrågan på löpande informationsplaner och resultat har nu uppkommit, vilket vi behandlar närmare i nästa kapitel.

---

¹ Bergstrand, Olve, 1996 sidan 20

² Ashbaugh & Jonstone, 1999, sidan 5

EFTERFRÅGAN PÅ INFORMATION OM RISKER

Kraven som aktiemarknaden ställer på företagen för att få tillgång till information behandlar flera olika områden.³ Ett område som tas upp i flera undersökningar är dock efterfrågan av riskredovisning från företaget.

Nedan redovisar vi de punkter som efterfrågas i Aktiespararens tävling: Årets bästa årsredovisning 1999.⁴ Kriterierna i denna tävling delas in i sex olika huvudgrupper:

1. Bolagsbeskrivning
2. Resultat och omsättning per affärsområde
3. Ekonomisk översikt fem år
4. Ägare och aktier
5. Styrelse, bolagsbildning och nyckelmedarbetare
6. Vinstprognos, risk- och känslighetsanalys samt utdelningspolitik

Flera av dessa områden behandlar redovisning av händelser från företagets sida, men område ett och sex innehåller även delmoment som har en mer framåtblickande fokusering. Här betonas både "Konkreta strategier för närmaste tiden i punktform"⁵ och prognoser för marknader, produkter och vinster. Också information om risker, såväl rörelserisker som finansiella risker efterfrågas här.

Att riskredovisning efterfrågas av aktiemarknaden framgår även i flera undersökningar av aktieanalytiker och investerare. I en undersökning av Andersson, Lind & Karlsson visar det sig att nästan alla tillfrågade aktieanalytiker betonar behovet av finansiell riskredovisning.⁶ En annan undersökning har kartlagt de stora institutionella investerarna och deras efterfråga på information.⁷ Även här betonas vikten av riskredovisning. Risker återfanns som en av de tio viktigaste informationsbehoven.

Vi kommer att studera företagens finansiella riskredovisning, vilket också är ett område där man har funnit brister i företagets rapportering.

---

³ Aktiespararen, 2000 nr 8, sidan 12 samt Investor Relations Business, 11/29/99, vol. 4 Issue 23

⁴ Aktiespararen, 2000 nr 8, sidan 12

⁵ Ibid

⁶ Andersson et al (1991) i Törnqvist, 1997, sidan 49

⁷ Investor Relations Business, 04/12/99, vol. 4 Issue 8

RISKREDOVISNING

Information om risker eller riskredovisning efterfrågas alltså, men vad består denna riskredovisning av? Vi kan först och främst konstatera att företagets risker kan delas in i olika grupper. En uppdelning är finansiell risk, rörelserisk samt övriga risker⁸. Då vi i vår studie endast behandlar finansiella risker så kommer rörelserisker och andra övriga risker inte att tas upp närmare. Vi väljer att endast beröra finansiella risker då man med dem kan göra bättre jämförelser mellan olika företags riskredovisningar. Det bör dock påpekas att det är väsentligt att företaget lämnar en komplett bild av deras risker. Risker är nämligen sammankopplade till varandra och förändringar av en risk kan påverka de andra.⁹

Finansiella risker

Till gruppen finansiella risker behandlas självklart risker som berör företagets finansiella ställning. Dessa risker kan i sin tur delas in i flera olika typer av finansiella risker som valutarisk, ränterisk, likviditetsrisk, med mera. Även inom området av finansiella risker finns det kopplingar mellan de olika riskerna. Man kan till exempel minska på valutarisken genom att öka ränterisken på grund av upplåning i annan valuta.¹⁰

Vilka är då de finansiella riskerna? Vi ska nu göra en yttlig genomgång av Törnqvists redovisning av finansiella risker och ta upp några av dem.¹¹ Vi har redan nämnt **valutarisken** som behandlar företagets agerande när det gäller de problem som uppstår genom förändringar i valutakursen. Det finns naturligtvis också en motsvarande risk för ränteförändringar, **ränterisk**. **Finansieringsrisk** behandlar företagets möjligheter till att få tillgång till eller behålla lån, medan **likviditetsrisken** behandlar möjligheten att sälja värdepapper. Vi kommer endast att behandla valutarisk, ränterisk samt finansieringsrisk. Likviditetsrisken anser vi inte är särskilt intressant då denna tenderar att förekomma i samband med finansieringsrisken. Därför nöjer vi oss med att behandla finansieringsrisken och utelämna likviditetsrisken.

Valutarisk

Företag som är aktiva i flera länder utsätts för risker för kursändringar mellan de olika valutorna som behandlas inom företaget.

---

⁸ Aktiespararen, 2000 nr 8, sidan 12

⁹ Törnqvist, 1997, sidan 51

¹⁰ Ibid

¹¹ Ibid, sidan 50-51

”Valutarisken är ett mått på fluktuationer i kassaflödet till följd av oväntade fluktuationer i valutakursen.”¹²

Då dessa fluktuationer kan vara kraftiga så är behandlandet av sådana risker relevanta både för företaget och externa intressenter, såsom till exempel aktiemarknaden.

Ränterisk

Ränterisken behandlar risken för förändringar av räntan. Även här kan fluktuationerna vara kraftiga och således är också företagets behandling av risken för dessa förändringar relevanta för bland annat aktiemarknaden.

Finansieringsrisk

Denna risk behandlar företagets möjlighet till upplåning. Tillgång till kapital är som bekant viktigt för företagen och möjligheterna för företaget att kunna få fram kapital påverkar aktiemarknaden.

I denna studie så kommer vi att behandla just dessa tre finansiella risker samt företagets policyer kring dem och deras förekomst i informationen på företagets hemsida.

---

¹² Törnqvist, 1997, sidan 50

INTERNET SOM NYTT INFORMATIONSVRKTUJG

Samtidigt som kraven på företagens information alltså har ökat, har även företaget fått tillgång till nya hjälpmedel för att tillgodose detta informationsbehov.

På senare tid har företag i allt större grad börjat använda sig av Internet för att informera externa intressenter. Vissa företag har till och med gått så pass långt att de helt avskaffat den tryckta varianten av årsredovisningen så att den endast finns att tillgå på Internet.¹³ Just användandet av Internet som ett sätt att leverera information betonas också i en undersökning genomförd i Storbritannien:

“Firms, responding to a survey we conducted, indicates that communicating with potential and existing shareholders is an important reason for establishing an Internet presence. These results suggest that firms that place a premium on high-quality external reporting perceive the Internet to be an effective communication medium to complement their traditional reporting practices.”¹⁴

Det verkar alltså som om Internet kan utgöra ett komplement till de traditionella verktygen. Efter en genomförd undersökning går vissa ännu längre och påstår att Internet är den ledande informationskällan för vissa typer av investerare.¹⁵ Vidare så indikerar också denna undersökning på väsentligheten av att informationen finns på företagets hemsida. Betoningen av väl utformad information till investerare på företagets hemsida stöds även i andra artiklar.¹⁶

Som kommunikationsverktyg har Internet vissa fördelar. Företaget slipper till exempel kostnader för att trycka och distribuera materialet. Man kan genom att använda sig av Internet snabbt nå många intresserade utan att behöva dra på sig dessa kostnader. Det är också enklare att kontinuerligt förse användarna med aktuell information i förhållande till traditionella pappersbaserade rapporter eftersom det går betydligt snabbare att uppdatera informationen på en hemsida än att till exempel göra nya utskick i tryckt form. Flera företag ger även intressenter möjligheten att prenumerera på olika nyhetsutskick via e-mail.

---

¹³ Aktiespararen, 2000 nr 8, sidan 7

¹⁴ Ashbaugh & Johnstone, 1999, sidan 3

¹⁵ Investor Relations Business, 11/29/99, vol. 4 Issue 23

¹⁶ Investor Relations Business, 12/04/2000, vol. 5 Issue 23

FÖRETAGETS AVVÄGNING KRING RISKREDOVISNING

Kraven från aktiemarknaden existerar alltså samtidigt som nya verktyg för att förmedla denna information finns tillgänglig. Borde det då inte vara självklart att företagen tillfredställer aktiemarknaden? Inte nödvändigtvis eftersom företagen har andra uppgifter än att tillfredställa aktiemarknadens behov och ibland kan dessa övriga uppgifter verka mot aktiemarknadens informationsbehov.

I litteraturen framförs flera olika skäl till att tillämpa försiktighet när man publicerar information om företaget. Foster har framfört följande fem typer av nackdelar/kostnader med informationsutgivning.¹⁷

- ✓ Insamlings- och hanteringskostnader
- ✓ Risk för skadestånd
- ✓ Politiska kostnader
- ✓ Konkurrensnackdel
- ✓ Begränsad handlingsfrihet

Förutom dessa punkter kan vi även tänka sig att företagen inte tillgodoser behovet från aktiemarknaden på grund av att de inte upplever någon efterfrågan på denna typ av information.

- ✓ Företagen upplever svag efterfrågan på informationen

Vidare så kan man tänka sig att de verktyg som man har tillgång till begränsar möjligheten till denna typ av informationsspridning.

- ✓ Verktyg saknas för förmedling av information

Dessa olika punkter kan antas ha mer eller mindre begränsande inverkan på företagets villighet att lämna ut information om finansiella risker. Genom forskningsproblemet avser vi att undersöka hur företagen ställer sig till dessa nackdelar/kostnader och hur stor genomslagskraft dessa punkter har när det gäller att begränsa företagets information om finansiella risker. Vi skall här närmare granska de enskilda punkterna och deras förväntade relevans i denna studie.

---

¹⁷ Törnqvist, 1997, sidan 58

Insamlings- och hanteringskostnader

Informationsspridning ger upphov till kostnader. Som vi har sett ovan så erbjuder dock Internet nya möjligheter genom att bland annat minska kostnaderna för informationsspridning. Här kan man anföra principen om informationsekonomi som innebär att kostnaderna med att förmedla och samla in information inte får överstiga nyttan.¹⁸

Genom att Internet minskar kostnaderna för informationsspridning, borde hjälpmedlet följaktligen minska effekten av begränsningen som uppstår genom insamlings- och hanteringskostnader.

Risker för skadestånd samt politiska kostnader

Risker för skadestånd samt politiska kostnader behandlar risken för stämningar och oförmånlig beskattning.¹⁹ Dessa risker kan begränsa företagets vilja att förse intressenterna med prognoser och information. Vi anser att dessa två punkter inte är relevanta vid riskredovisning, då oförmånlig beskattning ej kan grunda sig i redovisning av risker. Likaledes borde risken för stämning på grund av redovisning av risker vara minimal. Dessa två punkter tas följaktligen inte upp i denna studie.

Konkurrensnackdel

En av anledningarna till att företagen vill hålla viss information hemlig är risken för att denna information skall användas av konkurrenterna och på så sätt skada företagets verksamhet. Detta faktum har genomsyrat de krav som ställs på företagets information av samhället i årsredovisningen.²⁰ Följaktligen begär dessa regler inte fullödiga information ifrån företaget.

Avvägningen mellan intressenters efterfrågan på information och skador för företagets verksamhet betonas i litteraturen:

*"In understanding the political context within which organizations operate, it needs to be acknowledged that information is a key source of power. Therefore, it is an important aspect of corporate governance to establish a framework about disclosure of information to various stakeholder groups. This clearly has to be balanced with the commercial prerogative for confidentiality on certain aspects of an organization's operation."*²¹

Detta berör till exempel information om forskning och utveckling samt nya produkter.²² Vi anser dock att denna aspekt även kan tänkas ha relevans vid redovisning av risker och riskpolicyer, då även riskbehandling är information om företaget och dess rutiner.

---

¹⁸ Thomasson et al 1999, sidan 108

¹⁹ Törnqvist, 1997, sidan 58

²⁰ Svensson & Svensson, 1995, sidan 62

²¹ Johnson & Scholes, 1999, sidan 211

²² Törnqvist, 1997, sidan 58

Begränsad handlingsfrihet

Genom att lämna ut information om målsättningar och planer så kan ett företags handlingsfrihet minska genom att de inte kan bibehålla sin flexibilitet för att de har låsts fast mot ett visst handlande.

Det kan tänkas att denna begränsade handlingsfrihet förhindrar företagen från att offentliggöra de policyer som gäller vid de aktuella finansiella riskerna.

Aktiemarknadens efterfrågan upplevs som svag av företaget

En annan anledning för företaget att inte sprida denna typ av information kan vara att efterfrågan på informationen upplevs som svag. Då vi tidigare har sett att detta är information vars tillgänglighet efterfrågas, så kan begränsningen bero på bristande kommunikation mellan företaget och aktiemarknaden.

Verktyg saknas för förmedling av information

Vi har ovan diskuterat Internet och de nya möjligheter som detta verktyg ger för förmedling av information. Det kan dock fortfarande tänkas att företagen uppfattar att de verktyg som finns tillgängliga inte tillåter den riskredovisning som företaget vill uppnå.

Dessa är några av de avvägningar som företaget ställs inför när det gäller offentliggörandet av information. I denna studie ämnar vi undersöka vilken relevans dessa nackdelar/kostnader har för publicerandet av information om finansiella risker.

PROBLEMATISERING

Forskningsproblemet

Denna studie avser att behandla företagens riskredovisning och för att kunna behandla området har vi formulerat två forskningsfrågor som vi ska försöka besvara.

- ✓ Hur ser företagens riskredovisning ut på deras hemsidor idag?
- ✓ Hur ser företagens avvägningar ut vid redovisning av risker och riskpolicyer?

Den första frågan som vi ställer oss är hur företagens riskredovisning ser ut i dag. Eftersom vi tidigare konstaterat att vikten av riskredovisning betonas och ses som en av de tio viktigaste informationsbehoven av aktiemarknaden vill vi se hur företagen bemöter detta. Vi koncentrerar oss på den information som finns tillgänglig på företagens hemsidor för att se vilken genomslagskraft Internet har fått, för vi kan utan tvekan säga att det är ett informationsverktyg med stora möjligheter. Därför ställer vi oss denna fråga som syftar till att belysa den nuvarande situationen. Frågan utgör även själva grunden i vår undersökning.

Den andra frågan behandlar de avvägningar ett företag gör vid redovisning av risker och policyer därom. Vi undrar vilka faktorer de grundar sina avvägningar på genom att undersöka hur företagen själva upplever de avvägningar som görs vid riskredovisning. Tidigare har vi identifierat ett antal nackdelar/kostnader som skulle kunna fungera som anledningar till att företag väljer att minska informationsflödet. Vi vill i den andra frågan ta reda på i vilken utsträckning dessa faktorer verkligen påverkar företagets handlande.

Genom att kombinera dessa två forskningsfrågor hoppas vi upptäcka mönster i företagets agerande. Kan det vara så att det finns några samband mellan mängden information om risker som företaget publicerar och branschtillhörighet? Kanske skulle företagens avvägningar också kunna grunda sig på samma grundvalar inom en bransch. Liknande villkor borde väl gälla dessa företag? De utsätts antagligen för liknade risker eftersom de arbetar inom ungefär samma områden.

Kan man inte också tänka sig att företagens riskredovisning borde avspegla deras lönsamhet? Aktiemarknadens krav på riskredovisningen borde skifta beroende på hur pass lönsamt företaget är och i sin tur leda till att företagen i sin tur tillämpar annorlunda riskredovisning. Speciellt vid finansieringsrisker och policyer kan man ana att lönsamheten spelar en viss roll vid redovisningen. Företag som har ett sämre resultat borde antagligen vara i större behov av extern finansiering.

Syfte

Vårt syfte är att kartlägga företagens riskredovisning till aktiemarknaden på deras hemsidor och undersöka de avvägningar som företagen har gjort vid beslutet att redovisa/inte redovisa dessa risker och policyer.

METOD

Inledning

Den här studien är en kvantitativ undersökning av det positivistiska slaget där vi studerar företags finansiella riskredovisning på deras hemsidor. Vi har även skickat ut en enkät till de utvalda företagen för att höra deras syn på varför eller varför inte de tillgodoser aktieägarnas krav på information om finansiella riskanalyser. Vi kommer nedan att redogöra för de olika metodiska val vi gjort.

Vår första tanke var att göra en kvalitativ undersökning där vi skulle undersöka fenomenet i ett mindre antal företag. Vi hade då tänkt främst använda oss av ostandardiserade intervjuer. När vi sedan riktade in oss på finansiell riskredovisning så kom vi fram till att en kvantitativ enkätundersökning passade bättre. Enkätundersökning passar bättre då den finansiella redovisningen är så pass standardiserad att den går att fånga i en enkät. Genom att använda en enkät får vi också möjligheten att nå fler företag än vid ostandardiserade intervjuer.

Vi har valt att göra en positivistisk undersökning. Positivismen utvecklades av Comte på 1800-talet som förespråkade denna metod som den som kunde garantera positiv kunskap.²³ Den kunskap som utvecklades skulle vara positiv på grund av de krav som den uppfyllde. Den skulle vara nyttig, säker, exakt och precis samt organiserad.²⁴ Det centrala inom positivismen är att det finns en sann verklighet som kan studeras med hjälp av iakttagelser. Med tiden har kravet på absolut sanning mildrats eftersom det inte går att visa att ett påstående alltid är sant. Istället görs bedömningar av sannolikheten genom att använda oberoende mätinstrument. Sannolikheten ska bygga på en logisk analys av sinnesdata. Genom att studera företagens hemsidor och bedöma dem efter olika fastställda kriterier och komplettera detta med en enkät där företagen visar deras egen syn på finansiell riskredovisning kan vi få fram ”säker” kunskap.

För att vi ska kunna närma oss den empiriska verkligheten kan vi välja mellan de två angreppssätten induktion och deduktion.²⁵ Induktionen kan kallas upptäckandets väg, det vill säga en väg från empiri till teori. Deduktionen däremot kan kallas bevisandets väg och med det menas att forskningen går från teori till empiri. Vår studie är förklarande, det vill säga den identifierar sambandet mellan orsak och verkan och därför passar det deduktiva angreppssättet bäst. Det är även vanligast att deduktionen används vid positivistiska undersökningar.

---

²³ Patel & Tebelius, 1987, sidan 29

²⁴ Ibid, sidan 30

²⁵ Ibid, sidan 17 och Johansson & Lindfors, 1993, sidan 55-57

En stor del av vår undersökning baserar sig på en enkät som skickats ut till olika företag, men också på en granskning av den finansiella information som finns tillgänglig på företagens hemsidor.

Perspektiv

I teoriavsnittet konstaterar vi att det finns krav på information, bland annat finansiella riskanalyser från aktiemarknaden. Vi har därför valt att se fenomenet utifrån företagets perspektiv och att behandla riskredovisningens utformning samt de avvägningar som informationslämnarna (företagen) gör.

Urval

Vi vill kartlägga hur större företag i Sverige hanterar informationskraven från aktiemarknaden. Det blir då ganska självklart att företagen ska vara registrerade på Stockholms fondbörs. Vi anser att ett lämpligt urval är A-listan. För att finnas på A-listan måste företagen uppfylla vissa krav. Samtidigt som dessa krav på företagets informationsspridning existerar så bör dessa företag också påverkas av efterfrågan från aktieägarna, då dessa till stor del består av professionella aktieägare som fonder och andra stora bolag. Vi har dessutom möjlighet att göra en totalundersökning av populationen av A-listade aktiebolag. Detta gör att denna population lämpar sig för vår studien.

Den här undersökningen är alltså en totalundersökning som består av alla företag som finns på Stockholmsbörsens A-lista. Företagen ska även ha sin kontaktbas i Sverige eftersom vi undersöker de svenska förhållandena. Det ger oss också en fördel att endast ha svenska kontaktpersoner och att informationen finns att tillgå på svenska. Totalt består populationen av 74 företag.

Enkäten

Vi har utformat en enkät med åtta frågor som syftar till att kartlägga hur företagen ser på den finansiella information som de presenterar på hemsidan (se bilaga 1). Svarsresultaten ska även visa hur företagen ser på Internet som informationskanal och vilka avväganden som företagen ställs inför offentliggörandet av information om risker. Enkäten skickades ut via e-mail till respondenterna. E-mailen var adresserade till antingen en informationsavdelning eller till en speciell kontaktperson vars namn vi fått från företagets hemsida. För att försöka få ett så litet bortfall som möjligt har vi försökt att med hjälp av företagets hemsidor hitta rätt kontaktperson som kan tänkas svara på våra frågor utan någon större ansträngning. Efter att enkäten varit ute en vecka skickade vi ut den en gång till till de företag som inte svarat. Påminnelsen var ute i två veckor och totalt hade företagen alltså tre veckor på sig att svara.

Frågorna är utformade med slutna svarsalternativ med två undantag. Detta för att underlätta hanteringen av svaren. Vi gav alltså inte respondenterna någon möjlighet att svara med egna ord, utom då de ansåg att beslutsprocessen i fråga sju sker på annat sätt. Fråga ett som behandlar respondentens position inom företaget besvarades även med egna ord.

Frågorna

Enkäten börjar med att fråga vilken befattning respondenten har inom företaget. Vi anser att det kan vara bra att veta eftersom svaren speglas av personers positioner i ett företag.

Tanken med fråga två är att den ska ta reda på hur ofta den finansiella informationen uppdateras på hemsidan. Vi vill veta detta för att få en avspegling över hur viktigt företaget anser att Internet är som förmedlare av finansiell information samt för att se om företagets uppdateringstakt är tillräcklig för att förse aktiemarknaden med aktuell riskinformation.

Fråga tre fungerar mest som en kontrollfråga där vi kan jämföra företagets svar med den uppfattning vi fått av deras hemsida. Vi frågar efter vilka finansiella risker som finns tillgängliga på deras hemsida. Vi får på detta sätt en uppfattning om hur pass insatt respondenten är i de frågeställningar som behandlas i enkäten.

Fråga fyra är uppbyggd som fråga tre, men tar istället upp de olika policyer som kan finnas på hemsidan.

I fråga fem vill vi ha reda på om företaget anser att det finns en balans mellan mängden information och de risker och kostnader som förmedlandet av information medför. Detta kartlägger företagets nuvarande situation så att vi senare kan undersöka om det finns några samband mellan denna förekomst och den process som används vid beslutsfattandet (se fråga 7). Fråga sex är en följdfråga där vi bara vill veta på vilket sätt de har en obalans.

Med fråga sju vill vi att företaget ska rangordna olika skäl till att begränsa information om valutarisk, ränterisk och finansieringsrisk. Vi vill här undersöka de avvägningar som företaget upplever att de ställs inför. Frågan är uppdelad i tre delar för att undersöka om skälen till begränsning är annorlunda för de olika riskerna.

Den sista frågan behandlar hur företagets process med att avgöra vilka risker som skall offentliggöras ser ut.

Studie av hemsidor

Undersökningen består även av en granskning av de berörda företagets hemsidor. Vi undersökte först om information om de aktuella riskerna och policyer finns att tillgå på företagets hemsidor. Med hemsida avser vi i denna studie företagets officiella hemsida

med undersidor på Internet. Till den del av informationen som vi studerar räknar vi all finansiell information som kan finnas, såväl årsredovisningar som andra rapporter. Till vår hjälp för att enkelt kunna komma åt alla hemsidorna har vi använt oss av Aktiesidan.com som har länkar till alla börsnoterade företag.²⁶

Vi har bedömt hemsidorna utifrån om de innehåller följande riskredovisningar:

- ✓ Valutarisk
- ✓ Ränterisk
- ✓ Finansieringsrisk

Vi har även bedömt om hemsidorna redovisar den policy som gäller i företaget för de olika riskerna.

- ✓ Valutariskpolicy
- ✓ Ränteriskpolicy
- ✓ Finansieringsriskpolicy

Gradering av de olika kriterierna sker ej. Det konstateras endast om företagen redovisar informationen, ej hur utförlig redovisningen är.

Kriterier för bedömning av de finansiella riskerna

För att kunna utvärdera företagens riskredovisning så har vi satt upp kriterier som varje punkt utvärderas utifrån. Bedömningen sker alltså endast i en tvågradig skala, kriteriet uppfylls eller kriteriet uppfylls ej. Framtagningen av kriterierna skedde genom att vi efter att ha granskat relevant litteratur,²⁷ sökte upp ett företag som gott och väl uppfyllde de generella krav som framgick i litteraturen. Vi såg då hur företaget konkret gjorde för att uppfylla dessa krav, vilket ligger till grund för våra kriterier. Vi ska här redogöra för våra kriterier.

Valutarisk

Företaget ska antingen redogöra för innehav/transaktioner i olika valutor eller annat mått för valutaexponering.

Ränterisk

Företaget ska antingen redogöra för räntebindningstiden vid ett visst tillfälle eller redovisa en känslighetsanalys för förändringar i ränteläget.

Finansieringsrisk

Företaget ska här antingen redovisa värdet av kreditlöften eller en kreditrating.

---

²⁶ www.aktiesidan.com/links/borsforetag.asp

²⁷ se avsnittet "Riskredovisning" ovan

Policyer rörande de olika riskerna

Företaget ska här redogöra för vilka riktlinjer de agerar efter och beskriva dessa. Företaget ska också på något sätt ange storleken på de kriterier som företagets policy berör. Det räcker inte att konstatera att valutasäkring har skett enligt företagets policy. Vi har undersökt policyer för de tre riskerna oberoende av varandra och för följaktligen även tre olika policyer som kan uppfylla kriteriet eller inte, nämligen valutapolicy, räntepolicy och finansieringspolicy.

Hemsidorna och även där upplagd årsredovisning och rapporter har genomsökts efter information som uppfyller ovanstående kriterier. Då informationen i kriterierna inte finns tillgänglig så har detta alltså markerats som ej uppfyllt även om företaget har gjort en yttlig genomgång av risken eller policyn.

Kartläggning av branschtillhörighet och lönsamhet

I vår analys relaterar vi företagets riskredovisning till olika branscher. Vi har använt oss av Stockholms fondbörs nya branschindelning.²⁸ Företagen har där delats in i 10 stycken bransher och nio av dessa representeras i vår studie:

- ✓ Material
- ✓ Industrivaror och tjänster
- ✓ Sällanköpsvaror och tjänster
- ✓ Dagligvaror
- ✓ Hälsovård
- ✓ Finans och fastighet
- ✓ Informationsteknologi
- ✓ Telekomoperatörer
- ✓ Kraftförsörjning

Vi relaterar även riskredovisningen till företagets lönsamhet. Lönsamheten har bedömts utifrån om avkastningen på totalt kapital är över eller lika/under den genomsnittliga avkastningen för hela populationen i vår studie. Information om företagets lönsamhet har vi samlat in från Affärsdatabasen.²⁹ De senaste tillgängliga siffrorna har använts, oftast 1999 års avkastning.

Reliabilitet

Reliabiliteten mäter tillförlitligheten i en undersökning, det vill säga mätmetodens förmåga att motstå slumpen.

För att få en så tillförlitlig undersökning som möjligt består vår enkät endast av frågor med slutna svar. Vi har också försökt att undvika att ställa ledande frågor som kan färga

---

²⁸ www.stockholmsborsen.se/handelsinfo/index.asp?lank=3

²⁹ www.ad.se

svaren. För att motverka bortfall har vi i så stor utsträckning som möjligt mailat direkt till personer som utan större svårigheter kan svara på våra frågor.

För att öka reliabiliteten ytterligare använde vi oss av ett antal standardiseringsförfaranden³⁰ så att alla mätningarna genomfördes så identiskt som möjligt. Alla enkäterna skickades iväg samtidigt i samma mail, alltså ska vi ha nått fram till alla företagen vid i stort sett samma tidpunkt. Det finns dock ett par undantag. Under den första dagen fick vi en del svar där respondenterna bad om att få en ny enkät på grund av vissa överföringsproblem. Bland annat hade å, ä och ö förvandlats till något helt annat. Dessa företag erhöll omedelbart enkäten bifogad som word-fil.

Ett annat fel som uppstod var ett eftersläntrande företag som inte fick sin enkät förrän 3 dagar senare. Detta berodde på att vi använt oss av en hemsida med länkar till alla A-listade företag som visade sig vara otillförlitlig.³¹ Det var dock endast ett företag som kommit bort i hanteringen.

Responser på enkäten var inte tillräcklig. Därför skickade vi iväg en påminnelse till de företag som inte kontaktat oss efter en vecka.

Validitet

För att uppnå så hög yttre validitet³² som möjligt har vi försökt att endast vända oss till personer med rätt kunskap. Med yttre validitet menas hur tillförlitliga svaren är som respondenterna lämnar. Fråga ett på enkäten gör just att vi kan försäkra oss om att enkäten har besvarats av en person som bör besitta de relevanta kunskaperna. Vi har nedan gjort en sammanställning av respondenterna och deras funktioner i företaget. Vår bedömning av respondenterna är att de genomgående arbetar inom funktioner där man kan anta att enkäten kan besvaras.

Respondenternas befattningar

	Investerarrelationer	Övriga ekonomifunktioner	Informationsfunktioner	Övriga
Andel (%)	39%	48%	9%	3%

Figur 1

Det totala bortfallet på vår enkät var 55,4%. Det stora bortfallet kan i stor utsträckning bero på att respondenterna hade ont om tid för att svara. Flera företag meddelade oss att de tyvärr inte hade någon möjlighet att svara på våra frågor just då.

---

³⁰ Lundahl & Skärvad, 1999, sidan 152

³¹ www.aktiesidan.com/links/borsforetag.asp

³² Lundahl & Skärvad, 1999, sidan 150-151

Den inre validiteten³³ bör i en positivistisk undersökning vara så hög som möjligt. En hög inre validitet innebär att man verkligen mäter det som avsetts att mäta. De svar som lämnats oss via enkäten kunde användas till en bra sammanställning. Våra frågor visade sig vara användbara och mätte i stort sett det område vi avsett att mäta och därmed bedömer vi begreppsvaliditeten som god.

Frågorna var tydligen inte alltför svåra att svara på. Dock fick vi ett stort bortfall på fråga sju. Den var uppdelad i tre liknande delfrågor som behandlade orsaker till begränsningar av information. Vi bad företagen rangordna olika givna alternativs betydelse. Tyvärr var denna fråga lätt att missförstå. Vi ville att respondenten skulle ge varje alternativ ett unikt nummer, men några gav till exempel en tvåa till ett par av alternativen. Andra företag hade inte uppfattat att de skulle numrera, utan kryssade bara för ett av alternativen. En del företag ansåg även att flera av alternativen inte var relevanta för dem och struntade därför i att rangordna. De flesta av de företag som valt att inte svara ordentligt på frågan har skrivit någon form av kommentar till varför. En del av anledningarna anser vi är giltiga ursäkten, andra pekar på missförstånd av frågan.

Validiteten vid observationerna av hemsidorna bedömer vi även som god. Vi upplever att vi verkligen mätte det vi avsåg att mäta. Dock kan vi aldrig komma från fel i mätningarna även fast vi följde uppsatta bedömningskriterier. Vi kan omöjligt säga hur många fel som uppstått i mätningen beroende på den mänskliga faktorn i form av till exempel trötthet.

Bortfallsanalys

Det totala bortfallet på enkäten ligger på 55,4%. Om detta bortfall relateras till de olika branscherna märks att inget av företagen inom sällanköpsvaror och tjänster svarade på enkäten. Det var även stort bortfall inom branscherna hälsovård och informations-teknologi. Det bör dock påpekas att dessa tre grupper är små, populationen ligger på mellan fem och sju företag. Bortfallet låg på 100% även i branscherna telekomoperatörer och kraftförsörjning, men eftersom dessa branscher bara representeras av ett företag var utgör de inget bra underlag för en bortfallsanalys. Tilläggas kan även att det lägsta bortfallet kommer från branscherna med flest deltagare, industrivaror och tjänster samt finans och fastighet.

Vi har även delat in populationen efter lönsamhet. Nu syns det att bland de företag med bättre lönsamhet än genomsnittet svarade hälften på enkäten. Däremot valde endast 39% av de företag med lägre lönsamhet än genomsnittet att svara på enkäten. Av det totala bortfallet hade 62,5% lägre lönsamhet än genomsnittet.

Vi upplever dock inte att dessa snedfördelningar över vissa branscher och lönsamhetsgrupper har någon större inverkan på resultatet av studien.

---

³³ Ibid

RESULTATREDOVISNING & ANALYS

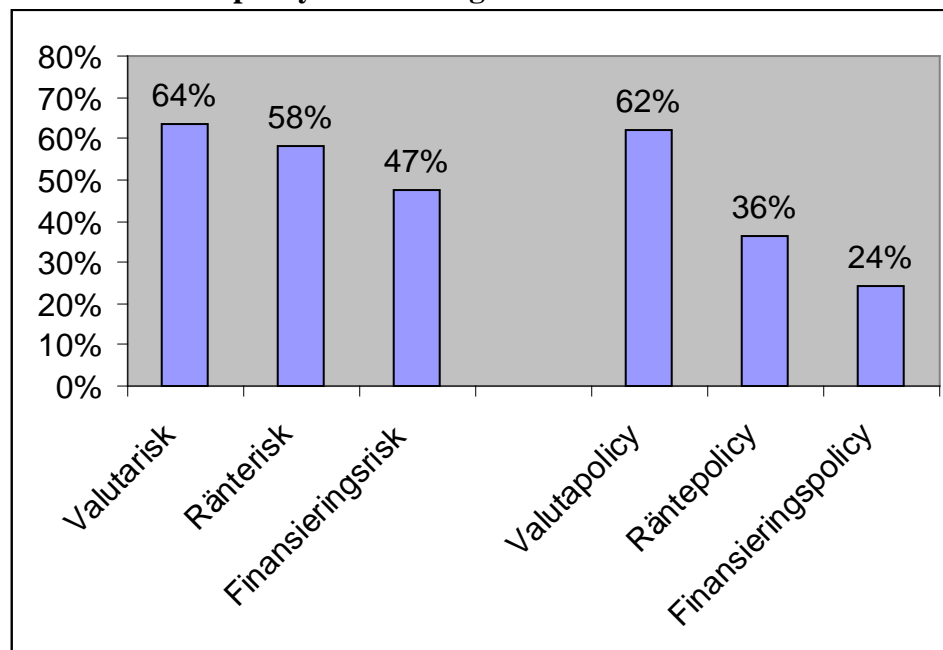
Vi skall här redovisa resultaten av vår undersökning kompletterat med analyser. Detta gör vi genom att ta upp de två forskningsproblem som vi har arbetat efter. Slutligen behandlar vi även branschtillhörighet och lönsamhet och deras relevans.

Kartläggning av företagens riskredovisning

Företagens riskredovisning

Resultatet av den kartläggning som vi har gjort av företagens redovisning av risker och policyer finns här beskriven i figur 2.

Observerad risk/policy-redovisning

Figur 2

Som vi ser så skiljer det sig en del mellan de olika typerna av risker. Valutarisker är de risker som redovisas i flest företag. Dessa finns tillgängliga i ca: 2/3 av företagen. Nästan lika vanlig är redovisningen av ränterisken medan finansieringsrisker endast finns tillgängliga i hälften av de undersökta företagen.

Företagens redovisning av riskpolicy efterliknar redovisningen av riskerna, samma rangordning gäller för policyerna som för riskerna. Även här redovisar nästan 2/3 av företagen en valutapolicy. Redovisningen av räntepolicy är däremot väsentligt mindre frekvent än redovisningen av ränterisken, nästan 2/3 av företagen redovisar inte denna risk. Även redovisningen av finansieringspolicy är betydligt lägre än riskredovisningen, 3/4 av företagen redovisar inte en policy på detta område.

Företagens uppfattning av sin riskredovisning

Bedömning av risk/policy- redovisning

	Eniga
Valutarisk	69%
Ränterisk	69%
Finansieringsrisk	65%
Totalt:	67%
Valutapolicy	63%
Räntepolicy	75%
Finansieringspolicy	52%
Totalt:	63%

Figur 3

Ovanstående utvärdering av företagets redovisning av risker grundar sig på de observationer och de kriterier som vi har använt oss av. I enkäten så ställde vi dock även frågan till företagen hur de uppfattar sin egen riskrapportering.³⁴

I figur 3 ser vi hur pass eniga eller oeniga företagen är med vår bedömning av företagets risk- och policyrapportering. Vi ser här att företagets bedömning överensstämmer med vår bedömning i 2/3 av fallen.

Orsak till oenighet

Valutarisk	70%
Ränterisk	70%
Finansieringsrisk	82%
Valutapolicy	33%
Räntepolicy	75%
Finansieringspolicy	87%
Genomsnitt:	69.7%

Figur 4

I figur 4 ser vi hur stor del av oenigheten som beror på att företagen anser att de redovisar risken/policyn medan de inte uppnår våra kriterier. I de fall där åsikterna inte överensstämmer beror det i de flesta fall just på detta. Ett undantag är dock valutapolicyn där det råder en omvänd situation. Detta kan tyda på att våra kriterier för valutapolicyn kan ha varit något enkla att uppfylla. Vi ser dock att det inte är fler företag som är oeniga med oss än i övriga punkter, så detta är en svag tendens.

Frekvensen i företagets finansiella information

Vi ser, genom enkätens andra fråga, att företagen i största allmänhet ändrar sin finansiella information en gång i kvartalet. Det finns dock de företag som uppdaterar sin finansiella information vecko- eller månadsvis. Däremot är det mycket få företag som anger att de har en långsammare uppdateringstakt än en gång i kvartalet.

Uppdatering av finansiella risker/policyer

Uppdateringsfrekvens	Andel(%)
En gång i veckan eller oftare	16%
Cirka en gång i månaden	19%
Cirka en gång i kvartalet	63%
Cirka en gång om året	3%
Mer sällan	0%
Vet ej	0%

Figur 5

³⁴ se bilaga 1, fråga 3 och 4

Analys av företagens riskredovisning

Vi kan konstatera att valutarisker är de risker som redovisas av flest företag följt av ränterisker och finansiella risker. Detta stämmer väl överens med Törnqvist som i samband med en fallstudie konstaterar att:

”Med hänsyn till de kraftiga negativa effekter som uppkommit för många företag till följd av valutakursfluktuationer gäller allmänt att valutarisken fokuserats speciellt.”³⁵

Samma rangordning gäller för de tre policyerna valutapolicy, räntepolicy samt finansieringspolicy. Förutom för valutapolicy så redovisas genomgående policyerna i betydligt färre fall än själva riskerna. Valutapolicyn är den policy som tas upp i överlägset flest fall, vilket också kan relateras till Törnqvists fallstudie, se ovan. Viss försiktighet bör dock tillämpas i bedömningen av företagens redovisning av valutapolicyn. Man kan nämligen utläsa från företagets åsikt om sin riskredovisning att vi möjligen kan ha satt låga krav på just redovisningen av valutapolicy.

Vi bedömer att företagen har en tendens att överskatta sin redovisning av policyer och risker, undantaget valutapolicyn. Detta kan dock bero på att företag anlägger en positiv syn på sig själva i denna typ av enkätundersökningar.

Företagens uppdateringstakt av den finansiella informationen bedömer vi som fullt tillräcklig för att kunna tillgodose aktiemarknadens behov av riskredovisning. Vi bedömer det som otroligt att en uppdateringstakt på fler än fyra gånger per år behövs för denna typ av information. Däremot kan den här takten vara för långsam för annan finansiell information, detta ligger dock utanför vår studie.

Företagets avvägningar vid riskredovisning

Företagens informationsutlämningspolicy

I fråga 8 i enkäten behandlade vi hur företagets policy kring informationsutlämning såg ut.³⁶ Vi lämnade här tre möjliga svarsalternativ: Från fall till fall, Enligt policy samt På annat sätt. Utfallet av denna fråga ser vi i figur 6.

Vi kan se att utlämning av risker via en från fall till fall-bedömning är något vanligare än enligt policy.

Policy för riskinformationsutlämning

Riskutlämning	Andel (%)
Från fall till fall	61%
Enligt fastställd policy	36%
På annat sätt	4%

Figur 6

³⁵ Törnqvist, 1997, sidan 145

³⁶ se bilaga 1, fråga 8

Företagens uppfattning om riskernas & riskpolicyernas redovisning

Genom att jämföra hur företagen upplever sina avvägningar vid riskredovisning³⁷ med de finansiella risker som företagen anger att de redovisar³⁸ ser vi vilka risker företagen själva anser bör redovisas. Till höger ser vi en tabell där vi just har gjort en sådan jämförelse. Vi ser att ungefär 20-30% av svaren indikerar att riskerna ej bör redovisas av företaget, se figur 6. Ränterisken är den risk som flest företag, som anser att de har en god avvägning, anger att de inte redovisar.

När det gäller riskpolicyer ser vi samma tendens. Även här är räntepolicyn den som flest företag med en god avvägning inte anger att de redovisar. Fördelningen mellan de olika policyerna är jämn, här inom ett intervall på 15 procentenheter. Vi ser dock att genomgående så ligger dessa siffror lägre än de motsvarande för riskerna, vilket kan indikera att redovisningen av riskerna upplevs som mer central av företaget än redovisningen av policyer.

Företagens uppfattning av olika risker

	God Avvägning
	Ja
Anger ej valutarisk	18%
Anger valutarisk	82%
Anger ej ränterisk	29%
Anger ränterisk	71%
Anger ej finansieringsrisk	19%
Anger finansieringsrisk	81%

Figur 7

Företagens uppfattning av olika policyer

	God Avvägning
	Ja
Anger ej valutapolicy	29%
Anger valutapolicy	71%
Anger ej räntepolicy	43%
Anger räntepolicy	57%
Anger ej finansieringspolicy	37%
Anger finansieringspolicy	63%

Figur 8

³⁷ se bilaga 1, fråga 5

³⁸ Ibid, fråga 3

Orsaker till begränsning av riskredovisningen

De orsaker till begränsningar som tas upp i vår studie behandlades i fråga 7 i enkäten.³⁹ Svarefrekvensen på denna fråga var väsentligt lägre än på övriga frågor i enkäten.⁴⁰

I enkäten till företagen bad vi respondenten rangordna ett antal givna skäl till att begränsa informationen om valutarisker, ränterisker och slutligen finansiella risker.

- ✓ Begränsar handlingsfriheten
- ✓ Insamlings- och hanteringskostnader
- ✓ Konkurrenter kan dra fördelar
- ✓ Svag efterfrågan från aktiemarknaden
- ✓ Verktyg saknas för förmedlingen av information

Då svaren i princip var likadana för samtliga av dessa tre delfrågor så har vi valt att endast behandla en av delfrågorna⁴¹ och får då fram följande tabell över respondenternas förstahandsval:

Anledning till begränsning av information kring valutarisker

Valutarisker	Första hand
Ej relevant	16%
Begränsar handlingsfriheten	28%
Insamlings- och hanteringskostnader	16%
Konkurrenter kan dra fördelar	12%
Svag efterfrågan från aktiemarknaden	20%
Verktyg saknas för förmedling av information	8%
Totalt	100%

Figur 9

Vi kan här konstatera att det finns vissa skillnader i fördelningen över de olika alternativen. Dock kan vi även konstatera att en relativt stor del (16%) av de svarande menade att alternativen ej var relevanta, vilket inte var ett tillgängligt alternativ. Samtidigt var bortfallet på denna fråga särskilt stort, vilket kan bero på att de svarande inte uppfattade frågan som relevant. Vi anser därför att vi endast kan utläsa två tendenser ur detta material. De tendenserna är att begränsning av handlingsfriheten är en viktig faktor för företag vid avvägningar vid riskredovisning, medan att verktyg skulle saknas för informationsförmedling antagligen inte är ett problem. Vi får dock också påpeka att svarsandelen för förstahandsalternativet endast låg strax över 30%.⁴²

---

³⁹ se bilaga 1

⁴⁰ se bilaga 3, fråga 7

⁴¹ Ibid

⁴² Ibid

Analys av företagets avvägningar vid riskredovisning

Vi kan först och främst konstatera att företagen är djupt splittrade i frågan om de använder sig av en fast policy eller en från fall till fall-bedömning vid riskutlämning. Det verkar alltså vara vanligare att företagen bedömer riskutlämningsfrågor från fall till fall än att de följer en fastställd policy. Det kan alltså vara på sin plats för en stor del av företagen att se över hur deras informationsutlämning fungerar, så att de olika aktörerna på marknaden får tillgång till liknande information. Några andra slutsatser kan vi inte dra då materialet på företagets hemsida inte berörs av om företaget vid till exempel förfrågningar lämnar ut information i en från fall till fall-bedömning eller enligt en policy.

Det risk/policy-par som flest företag uppfattar som viktig att redovisa är valutarisk/policy. Även redovisning av finansieringsrisk uppfattas som viktig. Färre företag betonar dock vikten av att redovisa ränterisker, vilket indikerar att dessa inte prioriteras i företagets information till aktiemarknaden. Det framgår också att företagen genomgående prioriterar redovisningen av risker före redovisningen av policyer.

När det gäller de olika kostnaderna/nackdelarna vid informationsbehandling kan vi säga två saker. Den kostnad/nackdel som verkar ha mest inflytande över riskredovisningen är begränsad handlingsfrihet. Det är denna kostnad/nackdel som vi uppfattar att företagen värderar som det tyngsta argumentet av våra alternativ för att begränsa sin risk-redovisning. Företagen uppfattar däremot inte att brist på verktyg för förmedling av information är ett problem. Detta följer uppfattningen att Internet är ett bra verktyg för informationsspridning som tas upp i stycket ”Internet som nytt informationsverktyg”.⁴³ I varje fall verkar det inte som om brist på informationsverktyg begränsar risk-redovisningen.

Samband mellan riskredovisning och branschtillhörighet

Vi har också undersökt företagets riskredovisning genom att relatera observationerna av redovisningen till företagets branschtillhörighet enligt den nya standarden på Stockholms fondbörs⁴⁴. I denna undersökning existerar inget bortfall då alla bolag på Stockholms fondbörs har delats in i dessa branscher, samtidigt som vi har haft möjlighet att undersöka alla de aktuella hemsidorna. Det kan dock också konstateras att många av dessa branscher endast representeras av ett fåtal företag,⁴⁵ vilket gör att dessa grupper kan uppvisa extrema värden och minskar värdet av en analys av dessa branscher. Vi har därför riktat in oss på de tre branscher som innehåller flest företag: Material, Industrivaror och tjänster samt Finans och fastighet.⁴⁶

---

⁴³ se avsnittet ”Internet som nytt informationsverktyg”, sidan 9

⁴⁴ www.stockholmsborsen.se/handelsinfo/index.asp?lank=3

⁴⁵ se bilaga 2

⁴⁶ Ibid

För dessa tre branscher så får vi följande resultat för de olika observerade riskerna och policyerna.

Branschtillhörighet och risk/policy-redovisning

Valutarisk		Valutapolicy	
Bransch	Ja	Bransch	Ja
Material	73%	Material	82%
Industrivaror och tjänster	67%	Industrivaror och tjänster	59%
Finans och fastighet	50%	Finans och fastighet	50%
Genomsnitt (hela pop):	64%	Genomsnitt (hela pop):	62%

Ränterisk		Räntepolicy	
Bransch	Ja	Bransch	Ja
Material	73%	Material	55%
Industrivaror och tjänster	48%	Industrivaror och tjänster	30%
Finans och fastighet	67%	Finans och fastighet	33%
Genomsnitt (hela pop):	58%	Genomsnitt (hela pop):	36%

Finansieringsrisk		Finansieringspolicy	
Bransch	Ja	Bransch	Ja
Material	55%	Material	45%
Industrivaror och tjänster	44%	Industrivaror och tjänster	22%
Finans och fastighet	67%	Finans och fastighet	8%
Genomsnitt (hela pop):	47%	Genomsnitt (hela pop):	24%

Figur 10

Analys av samband mellan riskredovisning och branschtillhörighet

Vi ser här att de olika branscherna uppvisar klara skillnader för de olika riskerna/policyerna. Skillnaderna varierar dock beroende på risken eller policyn. Vi skall här närmare undersöka vilken profil man kan ana för dessa olika branscher.

Finans och fastighetsbranschen har en lägre redovisningsandel angående valutarisken än genomsnittet. Klassen är däremot inbördes starkt delad. Finansföretag har en god redovisning medan fastighetsbolag, som inte har så stora valutarisker, inte tar med denna risk. Detsamma gäller naturligtvis för valutapolicyn. Finansieringsrisken och policyn redovisas inte heller i någon större utsträckning av denna bransch. Anledningen till detta ligger troligen i branschens verksamhet. Aktiemarknaden torde inte kräva denna information från den här branschen.

För **industrivaror och tjänster** uppstår sällan några större avvikelser från genomsnittet. Detta kan bero på att de väger väldigt tungt i populationen, de utgör 36,5% av denna. Ränterisk är dock en risk som denna grupp redovisar i betydligt mindre utsträckning än den övriga populationen. Vad detta beror på är svårt att säga, men vi kan konstatera att den här avvikelser gör att indelning efter bransch även i detta fall är relevant.

Även **materialbranschen** har avvikelser. Valutarisker och policyer redogörs bättre i den här branschen än genomsnittet. Detta kan förklaras genom att denna bransch torde vara mycket aktiv i handel över gränserna. Även ränterisker och policyer redovisas i större utsträckning av materialbranschen, vilket antagligen också är kopplat till handeln med utlandet eftersom ränterisker och valutarisker kan ha starka kopplingar till varandra.⁴⁷ Branschen karaktäriseras även genomgående av en god redovisning av policyer för de finansiella riskerna.

Samband mellan riskredovisning och lönsamhet

Vi har nedan sammanställt en tabell över hur den observerade risk- och policy-redovisningen från företagen varierar med företagets lönsamhet. Lönsamheten har, som nämnts i metodkapitlet, bedömts utifrån om avkastningen på totalt kapital är över eller lika/under den genomsnittliga för populationen. Information om företagets lönsamhet har vi samlat in ifrån Affärsdatabasen.⁴⁸ Detta ger oss följande tabell, där vi ser andel företag som redovisar risken/policyn, se figur 11.

Lönsamhet och risk/policy-redovisning

	Över genomsnittet	Ej över genomsnittet	Differens (procentenheter)
Valutarisk	61%	66%	5
Ränterisk	55%	61%	6
Finansieringsrisk	35%	54%	18
Valutapolicy	61%	63%	2
Räntepolicy	35%	39%	4
Finansieringspolicy	16%	32%	16

Figur 11

Vi ser här att företag som har en sämre lönsamhet i genomgående har en lite bättre risk och policyredovisning. Det är dock endast vid finansiella risker och policyer som det uppkommer någon större skillnad. Denna grupp har en väsentligt bättre redovisning av risker och policyer.

Analys av sambandet mellan riskredovisning och lönsamhet

De företag som har en sämre lönsamhet har en bättre redovisning av finansieringsrisker och policyer. Detta kan man förklara genom att dessa företag troligen riktar ett större intresse mot kapitalmarknaden, eftersom företag med en sämre lönsamhet måste i större utsträckning vända sig till andra finansieringsmedel än vinster. Aktiemarknadens intresse av hur företaget behandlar sina finansieringsrisker och hur deras policy ser ut torde i sin tur vara större just på grund av den ökade relevansen för dessa företag. Följaktligen så borde just finansieringsrisker och policyer betonas i dessa företag, vilket vi också ser i vår studie.

⁴⁷ se avsnittet "finansiella risker", sidan 7

⁴⁸ www.ad.se

SLUTSATSER

Vi kan först och främst konstatera att det är långt ifrån alla företag som redovisar information om risker och policyer. Enligt våra observationer redovisar företag risker i följande ordning efter fallande förekomst, valutarisker (64%), ränterisker (58%) samt finansieringsrisker (47%). Motsvarande siffror för policyerna är genomgående lägre men rangordningen är densamma: valutapolicy (62%), räntepolicy (37%) samt finansieringspolicy (24%). Varför redovisar då företagen inte dessa risker i större utsträckning?

Först kan man ifrågasätta ifall denna icke redovisade riskinformation är ett resultat av en medveten avvägning eller ej. Vi har i vår studie kommit fram till att företagen har gjort en medveten avvägning och att företagen anser att de inte bör redovisa vissa risker och policyer. Den skillnad vi ser när vi jämför med företagets egentliga riskredovisning är dock att finansieringsrisken/policyn värderas högt av företagen i förhållande till den benägenhet att redovisa som vi har observerat. Då vi visserligen ofta har sett antydningar till redovisning av denna risk/policy så har företagen ofta varit så pass oprecisa att de inte har levt upp till våra kriterier. Detta är ett område där vi anser att företagen borde närmare studera den information de förmedlar och komplettera denna med konkreta fakta.

Den andra frågeställningen som blir aktuell då är vad den här medvetna avvägningen grundar sig på. Det material vi kan grunda våra slutsatser på här är relativt begränsat, men vi kan konstatera tre saker. Först och främst kan vi se att företagen gör samma avvägning för alla de olika riskerna. Det verkar vidare vara som att den största anledningen till att begränsa denna typ av information, utifrån företagets perspektiv, är att den begränsar handlingsfriheten. Man kan här tänka sig att företagen avser den begränsning av handlingsfriheten som uppkommer vid redovisning av hur framtida risker skall behandlas, alltså företagets riskhanteringspolicy.

Vi kan också konstatera att verktyg för informationsförmedling inte verkar vara ett problem. Detta stöds av företagets relativt frekventa uppdatering av sin finansiella information på hemsidorna.

Vi finner starka tendenser som indikerar att branschindelningen kan vara en lämplig indelning för företag med tanke på deras riskredovisning. Materialet i denna studie är dock inte tillräckligt för att dra några slutsatser om kopplingar mellan företagets avvägning och deras branschtillhörighet.

Det stora bortfallet på den aktuella enkätfrågan tillsammans med det faktum att vissa branscher var svagt representerade i den undersökta populationen är faktorer som väger tungt.

Det borde dock finnas goda skäl att närmare undersöka ett samband när det gäller avvägningar vid riskhantering och branschtillhörighet, speciellt då det finns en tendens för en koppling mellan branschtillhörighet och företagets riskredovisning. Det kan även finnas anledning att göra dessa undersökningar för andra grupper av företag än de som tas upp i denna studie.

Vi ser också att en gruppering av företagens riskredovisning efter företagets lönsamhet kan vara relevant när det gäller finansieringsrisker och policyer. Denna redovisning är genomgående bättre för företag med sämre lönsamhet. Vi ser detta som ett tecken på att denna risk har en ökad relevans, när företagets finansieringsmöjligheter minskar. Detta tror vi beror på att till exempel tillgången på vinstmedel är mindre, vilket gäller den här gruppen.

KÄLLFÖRTECKNING

Litteratur

- Aktiespararen, Torekull, L. (red), 2000 nr. 8
- Ashbaugh, H., Jonstone, K., 1999, *Corporate Reporting on the Internet*. i databasen Business Source Elite
- Bergstrand, J., Olve, N-G., 1996, *Styr bättre med bättre budget*. Liber-Hermods, Malmö
- Investor Relations Business, 04/12/99, vol.4 Issue 8
- Investor Relations Business, 11/29/99, vol.4 Issue 23
- Investor Relations Business, 12/04/2000, vol.5 Issue 23
- Johansson Lindfors, M-B., 1993, *Att utveckla kunskap*. Studentlitteratur, Lund
- Johnson, G., Scholes, K., 1999, *Exploring Corporate Strategy – fifth edition*. Prentice Hall Europe, Hertfordshire
- Lundahl, U., Skärvad, P-H., 1999, *Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer*. Studentlitteratur, Lund
- Patel, R., Tebelius, U. (red), 1987, *Grundbok i forskningsmetodik*. Studentlitteratur, Lund
- Svensson, C., Svensson, L., 1995, *Förstå bokslut, budget och redovisning*. Utbildningsförlaget Brevskolan, Stockholm
- Thomasson, J., Arvidsson, P., Lindquist, H., Larsson, O., Rohlin, L., 1999, *Den nya affärsredovisningen*. Liber ekonomi, Malmö
- Törnqvist, U., 1997, *Styrning och extern informationsgivning i transnationella företag*, Studentlitteratur, Lund

Internet

www.aktiesidan.com/links/borsforetag.asp, 2001-05-07

www.stockholmsborsen.se/handelsinfo/index.asp?lank=3, 2001-05-10

www.ad.se, 2001-05-25

BILAGA 1

Enkät över finansiell information till aktiemarknaden

Vi är två studenter på Blekinge Tekniska Högskola som skriver en kandidatuppsats. Uppsatsen syftar till att kartlägga i vilken utsträckning svenska företag lämnar information om finansiella risker till aktieägare. Den här enkäten har skickats till de A-listade företag på Stockholmsbörsen som har angivit en svensk kontaktadress på sin hemsida. Vi vore tacksamma om Ni ville besvara följande åtta frågor.

Till finansiell information på företagets hemsida räknas även de årsredovisningar och rapporter som är utlagda.

Markera svaren med ett X eller siffra vid kolontecknen.

1) Vilken befattning har Ni inom företaget:

2) Hur ofta uppdateras hela eller delar av den finansiella informationen på Er hemsida?

- En gång i veckan eller oftare :
- Cirka en gång i månaden :
- Cirka en gång i kvartalet :
- Cirka en gång om året :
- Mer sällan :
- Vet ej :

3) Finns information om följande finansiella risker tillgängliga på Er hemsida?
Kryssa för de alternativ som finns tillgängliga.

- Valutarisk :
- Ränterisk :
- Finansieringsrisk :

- 4) Finns information om följande policy tillgängliga på Er hemsida?
Kryssa för de alternativ som finns tillgängliga.

- Valutariskpolicy :
- Ränteriskpolicy :
- Finansieringsriskpolicy :

- 5) Anser Ni att företaget har en god avvägning mellan mängden information till aktiemarknaden via Er hemsida och kostnaderna och riskerna med att förmedla denna information?

Om Ja, gå vidare till fråga 7.

- Ja :
- Nej :

- 6) Anser Ni att företaget lämnar ut för mycket eller för lite information angående finansiella risker?

- För mycket :
- För lite :

- 7) Hur rangordnar Ni följande skäl till att begränsa informationen om de tre olika riskerna?

Rangordna från 1-5 där 1 är mest betydelsefullt.

- a) Valutarisk

- Begränsar handlingsfriheten :
- Insamlings- och hanteringskostnader :
- Konkurrenter kan dra fördelar :
- Svag efterfrågan från aktiemarknaden :
- Verktyg saknas för förmedling av information :

- b) Ränterisk

- Begränsar handlingsfriheten :
- Insamlings- och hanteringskostnader :
- Konkurrenter kan dra fördelar :
- Svag efterfrågan från aktiemarknaden :
- Verktyg saknas för förmedling av information :

c)   Finansieringsrisk

- Begränsar handlingsfriheten   :
- Insamlings- och hanteringskostnader   :
- Konkurrenter kan dra fördelar   :
- Svag efterfrågan från aktiemarknaden   :
- Verktyg saknas för förmedling av information   :

8) Hur avgörs om information rörande risker lämnas ut eller inte?

- Från fall till fall   :
- Enligt fastställd policy   :
- På annat sätt :

Om annat sätt, ange vilket:

Tack för Er medverkan!

BILAGA 2

Redovisning av observationer

Vår studie av de A-listade företagens hemsidor blev komplett, det vill säga alla företag blev granskade. Under två dagar gick vi igenom den finansiella riskredovisningen med tillhörande policys för alla berörda företag.

Efter att bedömt hemsidorna efter uppsatta kriterier kom vi fram till följande:

- ✓ 12,5% redovisade varken någon risk eller policy enligt våra kriterier
- ✓ 12,5% redovisade alla typer av risker och policys enligt våra kriterier

- ✓ 31% redovisade alla riskerna
- ✓ 17,6% redovisade inga risker

- ✓ 17,6% redovisade alla policys
- ✓ 32,4% redovisade inga policys

Av detta kan vi se att redovisning av risker är mer utbredd och vanligare än redovisning av policys. Däremot kan vi se att lika många företag redovisade alla risker och policys som de som inte redovisade någonting. I tabellen nedan så ser vi en mer detaljerad uppställning av företagens riskredovisning och vilka risker/policys som redovisas på deras hemsidor.

	Tillgänglig	
	Nej	Ja
Valutarisk	36.5%	63.5%
Ränterisk	41.9%	58.1%
Finansieringsrisk	52.7%	47.3%
Valutapolicy	37.8%	62.2%
Räntepolicy	63.5%	36.5%
Finansieringspolicy	75.7%	24.3%

De undersökta företagens branschtillhörighet har också kartlagts med hjälp av Stockholms fondbörs branschindelning⁴⁹. Nedan finns en tabell där vi redogör för fördelningen över dessa aktuella branscher.

Bransch	Antal företag	Andel (%)
Material	11	14.9%
Industrivaror och tjänster	27	36.5%
Sällanköpsvaror och tjänster	6	8.1%
Dagligvaror	4	5.4%
Hälsovård	7	9.5%
Finans och fastighet	12	16.2%
Informationsteknologi	5	6.8%
Telekomoperatörer	1	1.4%
Kraftförsörjning	1	1.4%
Summa:	74	100.0%

Nedan finns sex stycken tabeller där vi redovisar branschtillhörighet satt i relation till de olika riskerna och policyerna.

Bransch	Ränterisk	
	Nej	Ja
Material	27.3%	72.7%
Industrivaror och tjänster	51.9%	48.1%
Sällanköpsvaror och tjänster	50.0%	50.0%
Dagligvaror	50.0%	50.0%
Hälsovård	14.3%	85.7%
Finans och fastighet	33.3%	66.7%
Informationsteknologi	80.0%	20.0%
Telekomoperatörer	0.0%	100.0%
Kraftförsörjning	0.0%	100.0%
Genomsnitt:	41.9%	58.1%

Bransch	Valutarisk	
	Nej	Ja
Material	27.3%	72.7%
Industrivaror och tjänster	33.3%	66.7%
Sällanköpsvaror och tjänster	16.7%	83.3%
Dagligvaror	100.0%	0.0%
Hälsovård	28.6%	71.4%
Finans och fastighet	50.0%	50.0%
Informationsteknologi	40.0%	60.0%
Telekomoperatörer	0.0%	100.0%
Kraftförsörjning	0.0%	100.0%
Totalt:	36.5%	63.5%

Bransch	Finansieringsrisk	
	Nej	Ja
Material	45.5%	54.5%
Industrivaror och tjänster	55.6%	44.4%
Sällanköpsvaror och tjänster	66.7%	33.3%
Dagligvaror	75.0%	25.0%
Hälsovård	57.1%	42.9%
Finans och fastighet	33.3%	66.7%
Informationsteknologi	80.0%	20.0%
Telekomoperatörer	0.0%	100.0%
Kraftförsörjning	0.0%	100.0%
Genomsnitt:	52.7%	47.3%

Bransch	Valutapolicy	
	Nej	Ja
Material	18.2%	81.8%
Industrivaror och tjänster	40.7%	59.3%
Sällanköpsvaror och tjänster	16.7%	83.3%
Dagligvaror	75.0%	25.0%
Hälsovård	42.9%	57.1%
Finans och fastighet	50.0%	50.0%
Informationsteknologi	40.0%	60.0%
Telekomoperatörer	0.0%	100.0%
Kraftförsörjning	0.0%	100.0%
Genomsnitt:	37.8%	62.2%

⁴⁹ www.stockholmsborsen.se/handelsinfo/index.asp?lank=3

Bransch	Finansieringspolicy	
	Nej	Ja
Material	54.5%	45.5%
Industrivaror och tjänster	77.8%	22.2%
Sällanköpsvaror och tjänster	66.7%	33.3%
Dagligvaror	100.0%	0.0%
Hälsovård	100.0%	0.0%
Finans och fastighet	91.7%	8.3%
Informationsteknologi	60.0%	40.0%
Telekomoperatörer	0.0%	100.0%
Kraftförsörjning	0.0%	100.0%
Genomsnitt:	75.7%	24.3%

Bransch	Räntepolicy	
	Nej	Ja
Material	45.5%	54.5%
Industrivaror och tjänster	70.4%	29.6%
Sällanköpsvaror och tjänster	66.7%	33.3%
Dagligvaror	100.0%	0.0%
Hälsovård	57.1%	42.9%
Finans och fastighet	66.7%	33.3%
Informationsteknologi	60.0%	40.0%
Telekomoperatörer	0.0%	100.0%
Kraftförsörjning	0.0%	100.0%
Genomsnitt:	63.5%	36.5%

De undersökta företagens lönsamhet har även undersökts. Lönsamheten har vi fått fram genom Affärsdatabasen⁵⁰. Där har vi hämtat företagens avkastning på totalt kapital och delat in dem efter om de är över eller lika/under den genomsnittliga avkastningen för hela populationen. Nedan finns en tabell där vi redogör för fördelningen över populationen.

	Andel (%)
Bättre lönsamhet än genomsnittet	43.1%
Ej bättre lönsamhet än genomsnittet	56.9%

Nedan redovisar vi hur lönsamheten varierar med företagens risk- och policyredovisning.

	Över genomsnittet	Ej över genomsnittet	Differens (procentenheter)
Valutarisk	61.3%	65.9%	4.6
Ränterisk	54.8%	61.0%	6.1
Finansieringsrisk	35.5%	53.7%	18.2
Valutapolicy	61.3%	63.4%	2.1
Räntepolicy	35.5%	39.0%	3.5
Finansieringspolicy	16.1%	31.7%	15.6

⁵⁰ www.ad.se

BILAGA 3

Redovisning av enkät

Allmänt

Vi har, efter att ha gjort två utskick av enkäten, fått 33 svar som minst har svarat på en av enkätens frågor. Populationen uppgår till 74 stycken företag vilket ger att 44,6% deltar i enkätundersökningen. Vidare så har 7 (eller 9,5%) företag svarat på enkätutskicket och konstaterat att de inte kan delta eller har möjlighet att besvara frågorna via detta enkätutskick.

Bortfall

I tabellerna nedan redovisar vi bortfallet i enkäten satt i förhållande till lönsamhet, bransch samt antalet observerade risker/policys.

Resultat	Andel bortfall (%)
Bättre lönsamhet än genomsnittet	48.4%
Ej bättre lönsamhet än genomsnittet	61.0%

Bransch	Andel bortfall (%)
Material	45.5%
Industrivaror och tjänster	37.0%
Sällanköpsvaror och tjänster	100.0%
Dagligvaror	75.0%
Hälsovård	85.7%
Finans och fastighet	41.7%
Informationsteknologi	80.0%
Telekomoperatörer	100.0%
Kraftförsörjning	100.0%

Antal observerade risker/policys	Andel bortfall (%)
0	88.9%
1	45.5%
2	53.3%
3	50.0%
4	42.9%
5	42.9%
6	70.0%

Fråga 1

Fråga ett behandlar respondentens ställning i företaget, och vi har här gjort en sammanställning av de olika funktioner där respondenterna till enkäten arbetade och fördelningen över dessa funktioner. 33 företag svarade på denna fråga.

	Investerarrelationer	Övriga ekonomifunktioner	Informationsfunktioner	Övriga
Andel (%)	39.4%	48.5%	9.1%	3.0%

Fråga 2

Fråga två behandlar företagens uppdateringsfrekvens av den finansiella informationen på deras hemsida. 32 företag svarade på denna fråga. Svaren har sammanställts i följande tabell:

Uppdateringsfrekvens	Andel(%)
En gång i veckan eller oftare	15.6%
Cirka en gång i månaden	18.8%
Cirka en gång i kvartalet	62.5%
Cirka en gång om året	3.1%
Mer sällan	0.0%
Vet ej	0.0%

Fråga 3,4

Fråga tre och fyra behandlar företagens uppfattning om deras riskredovisning, vi ser nedan företagens uppfattning satt i relation till våra observationer. 32 företag svarade på dessa frågor, utom när det gäller finansieringsrisk/policy där 31 svarade. I tabell till höger ser vi hur stor del av oenigheten som beror på att företaget anser att de redovisar risken/policyn medan de gör detta enligt våra kriterier.

	Eniga	Oeniga
Valutarisk	68.8%	31.3%
Ränterisk	68.8%	31.3%
Finansieringsrisk	64.5%	35.5%
Totalt:	67.4%	32.6%
Valutapolicy	62.5%	37.5%
Räntepolicy	75.0%	25.0%
Finansieringspolicy	51.6%	48.4%
Totalt:	63.2%	36.8%

Oenighet	
Valutarisk	70%
Ränterisk	70%
Finansieringsrisk	82%
Valutapolicy	33%
Räntepolicy	75%
Finansieringspolicy	87%
Genomsnitt:	69.7%

Fråga 5,6

Vi frågade i fråga 5 huruvida företagen var nöjda med sin nuvarande avvägning angående riskredovisning. 31 företag svarade på denna fråga. Resultatet redovisas i tabellen till höger.

God avvägning	Andel (%)
Ja	9.7%
Nej	90.3%

Fråga 6 var en följdfråga till fråga 5, och skulle endast besvaras då företaget angav att de inte ansåg att en god avvägning rådde. Eftersom nästa alla redovisade att de var nöjda med nuvarande avvägning så förlorade denna fråga sin relevans.

Fråga 7

Svarsfrekvensen på dessa tre frågor är betydligt mindre än övriga enkätfrågor. Den varierade mellan 15 till 8 procent beroende på vilken av de tre delfrågorna som avses. Vidare så svarade vissa respondenter endast genom att ange den viktigaste faktorn i varje delfråga.

Fråga A		Fråga B		Fråga C	
Rangordning	Svarsandel (%)	Rangordning	Svarsandel (%)	Rangordning	Svarsandel (%)
1	33.8%	1	32.4%	1	31.1%
2	24.3%	2	24.3%	2	23.0%
3	23.0%	3	23.0%	3	21.6%
4	23.0%	4	23.0%	4	21.6%
5	24.3%	5	24.3%	5	23.0%

Här delade vi denna fråga i tre delar, för att var för sig behandla de olika riskerna: valutarisk, ränterisk samt finansieringsrisk. I enkätsvaren har dock ett och samma företag oftast svarat lika på samtliga tre delfrågor.

	Andel av enkät svar (%)
Samma rangordning på samtliga risker	85%
Ej samma rangordning pga av bortfall	8%
Olika rangordningar	8%
Totalt	100%

Vi har därför valt att behandla endast en av dessa rangordningar i arbetet. Här redovisar vi dock resultaten för alla tre delfrågorna, och deras förstahandsalternativ.

Valutarisker	Första hand
Ej relevant	16.0%
Begränsar handlingsfriheten	28.0%
Insamlings- och hanteringskostnader	16.0%
Konkurrenter kan dra fördelar	12.0%
Svag efterfrågan från aktiemarknaden	20.0%
Verktyg saknas för förmedling av information	8.0%
Totalt	100%

Ränterisker	Första hand
Ej relevant	16.7%
Begränsar handlingsfriheten	29.2%
Insamlings- och hanteringskostnader	12.5%
Konkurrenter kan dra fördelar	12.5%
Svag efterfrågan från aktiemarknaden	20.8%
Verktyg saknas för förmedling av information	8.3%
Totalt	100%

Finansieringsrisker	
	Första hand
Ej relevant	17.4%
Begränsar handlingsfriheten	30.4%
Insamlings- och hanteringskostnader	13.0%
Konkurrenter kan dra fördelar	13.0%
Svag efterfrågan från aktiemarknaden	21.7%
Verktyg saknas för förmedling av information	4.3%
Totalt	100%

Fråga 8

Fråga 8 behandlade hur företaget avgör om information rörande risker lämnas ut eller inte. 28 företag svarade på denna fråga. Fördelningen över svarsalternativen finns redovisade i tabellen till höger.

Riskutlämning	Andel (%)
Från fall till fall	60.7%
Enligt fastställd policy	35.7%
På annat sätt	3.6%